

COMMONWEALTH CA-13 BOOMERANG

Stručná historie typu:

Na počátku války Austrálii reálně hrozilo odříznutí od zásobovacích tras, nebo dokonce japonská invaze. Proto bylo rozhodnuto o urychleném vývoji domácího stíhače. Továrna Commonwealth Aircraft Corporation měla zkušenost pouze s výrobou typu Wirraway, tedy licenčního amerického cvičného North American NA-33. V této vyhrocené situaci jí v únoru 1942 zadala vláda zakázku na výrobu 105 stíhacích letounů. Pro urychlení vývoje hlavní inženýr Lawrence Wackett využil konstrukci Wirrawaye, kterou zesílil a náležitě upravil, takže výsledek svého předchůdce příliš nepřipomínal, i když z něj byly některé prvky kompletně převzaty. Pohon obstaral jediný dostupný dostatečně výkonný motor, licenční Pratt & Whitney R-1830-S3C4-G Twin Wasp. Relativně silnou výzbroj tvořila čtveřice kulometů puškové ráže a dva kanóny Hispano. Ty však nebyly v Austrálii k dispozici a nakonec se podařilo sehnat vzorový kus až od soukromého vlastníka. Vývoj trval pouze šestnáct týdnů. Prototyp se nestavěl a první sériový A46-1 zalétal zkušební pilot Ken Frewin 29. května 1942. Letoun dostal označení CA-12 a bojové jméno Boomerang. Sice nebyl příliš rychlý, ale měl vynikající stoupavost a obratnost. Na podzim 1942 dostaly první Boomerangy výcvikové jednotky a během léta 1943 i jednotky bojové. Paradoxně se už nezapojily do vzdušných soubojů a tento typ nezaznamenal jediný sestřel. Své uplatnění našly jinde. Vysoká obratnost se ukázala výhodou v kopcovitém terénu nad džunglí, když úspěšně podporovaly vlastní pěchotu, sloužily jako návodčí pro stíhací bombardéry nebo prováděly průzkum. Celkem se vyrobilo 250 letounů ve třech sériích. Vyřazeny byly v roce 1946.

Druhá série CA-13 se od svého předchůdce lišila hlavně výfukem s tlumičem plamene a kovovým potahem křidélek. Poháněl jí motor Pratt & Whitney R-1830-S3C4-G Twin Wasp s trojlistou vrtulí.

Technický popis:

Typ: jednomístný stíhací a bitevní letoun.

Technická data CA-13: Rozpětí: 10,97 m, Délka: 7,77 m, Výška: 2,92 m, Maximální rychlost: 491 km/h.

Výzbroj: 2 kanóny Hispano ráže 20 mm, 4 kulomety Browning ráže 7,7 mm, 4x 9 kg značkovací puma.

Historie zobrazeného letounu:

Boomerang sériového čísla A46-199 s volacím znakem QE-Y pojmenovaný "Home James" byl v květnu 1944 přidělen k No. 4 Squadron RAAF (4. peruť australského Královského letectva), která během července 1944 operovala ze základny Nadzab na Nové Guinei. Mimo jiných na něm létal i Flight Lieutenant (kapitán) John Sims "Jack" Archer, který se proslavil sestřelem japonského stíhače na stroji Wirraway v prosinci 1942. 2. srpna 1945 byl letoun poškozen během přistání do rozbahněného terénu na základně Labuan a v lednu 1946 rozebrán na náhradní díly.

Model:

Zdeněk Uj (Special Hobby 72252)

A46-199 v letu nad džunglí

piloti a pozemní personál No.4 Sqn RAAF u "Home Jamese"

QW-Y se značkovací pumou